

Ve znamení Apokalypsy

Mongolský vpád

Prolog:

1218–1219

V rámci páté křížové výpravy byla obléhána egyptská pevnost Damietta

1220

Mezi křižáky se rozšířilo proroctví o příchodu mocného křesťanského vojska z Východu (*Relatio de Davide rege*)

1221

Papež Honorius III. se doslechl o porážce gruzínského krále

1224

Honorius III. poprvé zmínil národ „*Tartari*“, spojování se znamením Apokalypsy a pronárody Gog a Magog

Mongolské plány

Mongolské plány vycházel z dobré znalosti západoevropských poměrů

Jejich průzkum obsáhl Uhry, piastovské državy, římsko-německou říši i francouzské království

Plán počítal s postupnými útoky, které pro chána Ögedeje vypracoval jeho velitel Sübetej

Velení západní armády převzal chánův synovec Bátú

1. Nejprve měla severní armáda (asi 1/6 celkových sil) napadnout Polsko a strhnout na sebe pozornost
2. Prvořadým cílem Mongolů však bylo ovládnutí panonské nížiny, kde si chtěli vybudovat zázemí pro další expanzi. Proto do Uher zamířily hlavní mongolské síly, kterým veleli Bátú a Sübetej.
3. Následovat měl vpád do římsko-německé říše
4. Po dobytí středu Evropy měly mongolské síly obsadit Francii

Lehnický mýtus

Průběh bitvy známe z díla krakovského kanovníka

Jana Długosze (*Longinus*),

- žil o víc než dvě století později

- odjinud neznámými podrobnostmi přesto zastínil všechny dějepisce 13. století - nájezdníky v duchu době poplatných vzorů přejmenoval na Tatary

S nevídanou přesností Jan Długosz popsal bitvu na Dobrém poli 9. dubna 1241

Hlavní cíl: Uhry

Část kočovných Kumánů uprchla před Mongoly do Panonie, kde se usadili se svolením krále Bely IV.

Žádost Mongolů o vydání Kumánů uherský král zamítl a Mongolové tak získali záminku pro vpád

V polovině března 1241 pronikly hlavní mongolské síly přes slabě chráněné karpatské průsmyky

Rozhodující bitva se odehrála **11. dubna 1241** nedaleko Mohi u řeky Slaná/Sajó.

Králi Bélovi se podařilo uniknout, ale musel před Mongoly prchnout do Vídně, kde byl zajat vévodou Fridrichem II. Bojovným.

Béla IV. mu byl nucen vydat všechny své cennosti a zastavit mu pohraniční župy.

Z Vídně se Béla IV. přesunul do Záhřebu, poté se uchýlil do dalmatského přístavu Trogir.

V Panonii zastihla v roce 1242 Bátúa zpráva o smrti jeho strýce Velkého chána.

Bátú se stáhl zpět na východ do hlavního města Karakorum, aby se účastnil volby nového chána.

Carpiniho mise

Na 1. lyonském koncilu vyhlásil rozsáhlé odpustky, které měly financovat křížovou výpravu proti Saracénům a Mongolům

Ještě o něco dříve (**5. března 1245**) však Inocenc IV. pověřil Giovanni Piano Carpiniho, aby předal mongolskému chánovi latinský psaný dopis

Výprava vyrazila z Lyonu do Prahy, kde bylo poselstvo přijato a obdarováno českým králem Václavem I.

Podle svědectví Carpiniho to byl osobně Václav I., který poselstvu poradil, aby se vydali přes Polsko. Výprava tedy zamířila do Vratislavi, kde se k ní přidal další františkán, Polák Benedikt, ovládající dobře jazyky a sloužící na další cestě jako tlumočník

Výprava se pak vydala přes Krakov do Kyjeva Dále cestovatelé zamířili k Volze

Na Volze tábořil Bátú, vrchní velitel mongolského západního vojska, který poselstvo poslal ke dvoru mongolského chána

Carpiniho výprava ujela asi 4800 km za 106 dní a do centra chanátu dorazila, právě když vyvrcholily nástupnické spory po smrti chána Ögedeje. V době příchodu poselstva zvítězil Ögedejův syn Gүjük a ujmul se vlády (vládl 1246–1248)

Chán papežské posly přijal **11. listopadu 1246**. Na papežův list odpověděl, šlo však spíše o zdvořilé odmítnutí. Poslové odpověď přijali, 13. listopadu se vydali na krušnou a nebezpečnou zimní zpáteční cestu (po stejné trase, jakou přišli) a **9. července 1247** vstoupili do Lyonu

1258

Mongolové pod vedením Hülegiho Ilchana dobyli Bagdád

1260

Hülegi vyzval káhirskeho sultána Suafa ad Dina Kutuze, aby se mu podrobil
Po zprávě o smrti svého bratra velkého chána se s většinou sil stáhl na Východ

Zbytek sil se pokoušel spojit s křesťany, uzavřeli spojení s Bohemundem IV. z Antiochie a Tripolisu, byli exkomunikováni Alexandrem IV.,

Jeruzalémský král dal přednost egyptským Mamlúkům, proto dala pouze souhlas s volným průchodem

3. září 1260

Bitva u Ajn Džálút

Mongolové pod vedením Ketbugy a křesťané (Gruzínci, Arméni) byli drtivě poraženi

Shrnutí

První zprávy o Mongolech pronikly na Západ již v roce 1219. Byly však vsazovány do biblického (apokalyptického) rámce

Mongolové vyznávali různá náboženství, část z nich byla „nestoriány“

Pro Mongoly však nebyla náboženská otázka zásadní

Mentalitě Západu proto navzdory všem získaným informacím neporozuměli